

279690

REVISTA CARPATILORU.

Literatura — Sciintie — istoria —
arti — politica.

I. Iuliu 1860.

SUMARIU.

Istori'a Poesiei	1
Monastirea Sinaea, sau istoria sa	27
Despre Pictura	43
Epidemiile secoliloră mediani	50
Absolutismul	58
Suvenire Contimporane	73
Visulu perdutu.	86
Chronica lunaria.	89

BUCURESTI.

Tipografia jurnalului Naționalulă.

Otelulă Bosselū No. 18.

Bibl. Univ. C. j

nr. 4106 1924

REVISTA CARPATILORU — ANULU I.

Totū ce se atinge de Redactiune

Se va adresa D. G. Sion, Bucuresci, Strada
Brezoianu No. 8.

Pentru reclamatiumi si abonare

La administratiunea Nationalului, Passagiulū
Romānu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

În numerii viitorī se va publica:

Suvenire contimpurane.
Lugubre monumentum.
Istoria Poesiei.
O Resbunare sublima.
Opera maghiarā.
Demir, episodū istoricu.
Poesii diverse.
Studiuri litterare.

Totu ce nu e subscrisu privesce pe Redactiune.

MONASTIREA SINAEA.

Dakъ пѣмѣнтѣлѣ ши рѣинеле че-лѣ поартъ с'ар ѡсѣфлеѡи, ар лѣса posteritѣѡilorѣ traditiѣnile chele mai interesante. Dakъ monѣmintele дѣрилорѣ noastre ар пѣstea vorbi, ne-ar da istoria adevѣratѣ, kare ѡn mare parte este obskѣrѣ ши ѡnkѣlѣitѣ.

Dar asta e lѣkrѣlѣ ѡelorѣ че sѣntѣ osѣndiѡi a tѣbi kѣ peana ѡn mѣnѣ. Че frѣmoasѣ missiѣne! ши kѣtѣ de пѣѡini sѣntѣ ачешѣ privilegiaѡi аї lѣmei!

Eatѣ de essemplѣ Monastirea Sinaea: ѣнѣ monѣmentѣ ѡn adevѣrѣ istorikѣ ши foarte interesante; ѡn krieriѣ Karnadilorѣ, pe ѣнѣ lokѣ, pitoreskѣ ши sѣlbatekѣ; ѣнѣ lokashѣ monakalѣ, ѡn kare kѣteva zechimi de kѣlѣgѣrѣ tѣbieskѣ o vѣadѣ asпѣrѣ ka mѣnѡi ѡn kari se aflѣ; — ши kѣ toate ачеште чине се окѣпѣ, чине чечетеазѣ istoria ачештеї monastiri?

ѡn adevѣrѣ niѣi o deargѣ din lѣme nѣ possede atѣt de multe ачешѣminte religioase, ka derile romѣne. ѡn orашe, la totѣ passѣlѣ ѡntѣlneshѣ kѣte ѣнѣ lokashѣ dѣmnezeeskѣ. ѡn mѣnѡi, ѡn kѣmniѣ, nѣ fachi kale lѣngѣ fѣrѣ sѣ dai peste o Mѣnѣstire, ѣнѣ skitѣ saѣ metokѣ, ѣnde sѣ aflѣ osпitalitate, repaosѣ, ѡndestlarѣ ши mѣngѣere sѣfleteaskѣ. Ши toate ачешѣ-

mintele acesste smpnș k̄te ceva челї че va s̄ le ask̄lte ; toate aș fostș m̄ s̄ntș martșre șnșї trekștș d̄re-rosș, ale k̄rșia șrme se v̄dș ĩnk̄ pe paginele s̄n-geroase ale istoriei. K̄ toate acesste, s̄niritele at̄t de tare s'aș materialisatș, posteritatea at̄t de ml̄tș pare k̄ a degeneratș, ĩn k̄tș ast̄zї p̄đinї se ĩntereseaz̄ a k̄noaınte istoria monșmintelorș че avemș s̄nre a-șї adșce aminte de trekștș.

Monastirea Sinaea este desk̄lek̄toarea șnik̄ a k̄l̄torilorș dintre Brașovș m̄ Illoem̄tї. Pentrș aerșlș челș k̄ratș al lokalit̄đei, pentrș posid̄șnea sa cea romantik̄, pentrș apele sale cele d̄lci m̄ r̄koritoare, ea s'a f̄kștș de k̄đї-va anї m̄ șnș lokș de petrecere pentrș societatea aleas̄ a kapitaleї. Monastirea acessta, ĩn timpș de varș, represint̄ șnș adev̄ratș karavan-seraїș, че ne desk̄rїș k̄l̄torї ĩn p̄đile oriıntalї. Aci se opresk̄ neḡđtorїї че trekș ĩn Ardealș ka s̄ k̄mpere m̄rșf̄rї ; aci alđї kari se ĩntorkș m̄, viındș ĩn dearḡ, daș paraklis̄rї la s̄n-ta Monastire ka s̄ le ajște D-zeș s̄-șї v̄nșz̄ m̄rșf̄rile k̄ k̄știgș. Aci t̄rїștї kari se đskș ĩnadinsș pentrș ka s̄ skoad̄ țablorї de posid̄șnї ĩnk̄nt̄toare. Aci p̄k̄toșї kari se đskș s̄-șї snele greșelele prin s̄rındare m̄ paraklis̄rї. Aci konvala-s̄ındї kari se đskș de-șї fortifik̄ s̄n̄tatea prin b̄ı reçı m̄ prin aerș s̄nđire. Aci persekștađї de soar-t̄, kari se đskș de-șї r̄șineskș s̄venirile cele tri-ste prin m̄ndї m̄ p̄r̄n̄stї. Aci, ĩn fine, aventș-rarї de totș feїlș kari se đskș m̄ vinș, se ĩntorkș m̄ ĩar se đskș p̄n̄t̄ че ĩncene a k̄đea br̄ma l̄ı Br̄marıș. ĩar S̄nta M̄n̄stire, adek̄ bieđї k̄l̄-ḡrașї k̄ staređlș lorș, kat̄ s̄ dea osp̄tarea la

toate lămea aचेasta, कॄ मॄnkare, कॄ बॄष्टरुॄ, कॄ ka-
mere mi ainternॄstri de कॄlkatॄ, toate fॄrॄ niॄi o
platॄ mi pe sokoteala kasei lॄi D-zeॄ. कॄlॄtorॄlॄ,
दॄपॄ चे se बॄकॄरुॄ de toate, pleakॄ lॄsॄndॄ nॄmaॄ
कॄte ॄnॄ mikॄ bakulॄiॄ la चेi चे lॄaॄ servitॄ, अचे-
sta ण्सॄ nॄmaॄ de बॄnॄ voea sa fॄrॄ niॄi o णॄdatorire.

Dar कॄte mi maॄ कॄte sॄvenire frॄmoase are Mॄ-
nॄstirea अचेasta! E destॄlॄ sॄ णॄtrebॄmॄ de nॄme-
le fॄndatorॄlॄ seॄ, mi sॄ deskidemॄ istoria, pentॄ
ka sॄ aflॄmॄ o पॄचere de a repeta sॄvenirele sale
ॄitate.

दॄपॄ anatele sale, (saॄ *Pisania* pe limba कॄlॄ-
गॄramilorॄ) Monastirea Sinaea se vede fॄndatॄ de
ॄnॄ Miॄaॄiॄ Kantakॄzino biv vel Spatarॄi la anॄlॄ
1695. Aचेsta este mi fॄndatorॄlॄ Mॄnॄstireiॄ Kol-
dea din Bॄkॄremॄti, pॄekॄmॄ aratॄ णॄskriॄpॄiॄnea de
pe tॄrnॄlॄ seॄ, pe kare a destinatॄ o de osॄiॄ ॄn-
tॄ ॄmenirea sॄferitoare.

Miॄaॄiॄ Kantakॄzino! eatॄ ॄnॄ ॄmॄ, karele nॄ-
maॄ pentॄ fॄndaॄiॄnile arॄtate, katॄ sॄ treakॄ mi
va trece nemsॄritoriॄ pentॄ istoriॄ, nemsॄritoriॄ pen-
tॄ Romॄni, nemsॄritoriॄ pentॄ familia sa, nemsॄri-
toriॄ pentॄ ॄmenire!

Sॄ ne ॄkॄpॄmॄ darॄ पॄॄiॄnॄ कॄ sॄvenirea me-
ritoasॄ a अचेsॄiॄ बॄrbatॄ.

Miॄaॄiॄ Kantakॄzino, saॄ maॄ bine Kantakॄzenॄ,
era ॄnॄlॄ din mease fiॄ ai Postelnikॄlॄi Konstantinॄ
Kantakॄzenॄ, karele, pentॄ virtॄॄile sale चेle rarॄ
de patriotismॄ, कॄzॄse viktimॄ kalomniilorॄ, ॄचisॄ de
sbirॄi lॄi Grigorie Vodॄ Ghika II णॄ Monastirea Sna-
govॄ la anॄlॄ 1664. De mi jॄne poate, (कॄचॄi datॄ
pॄchise nॄ avemॄ) Miॄaॄiॄ Kantakॄzenॄ lॄbॄ parte,

împreună cu frații săi, la răsărarea părintelui omorât. Această pornire era prea naturală în inime de fii. Istoria e cunoscută¹⁾. Vornikul Stroil Leordean, intrigantul carele căsase peirea bătrânului Kantakzen, fusese în judecată de fii înainte Adunării generale și, condamnat de moarte, fusese scutit la moarte. Măma filor, generoasă ca și sozului ei, îi eară viada; iar Antonie Vodă ordonă de-lă părtaș pe zlice desbrăcat și cu dovezile spânzurate la grăd într'ună kară cu doi boi, și apoi îl călășărește la Snagov cu numele de Silvestru.

Mihail Kantakzen mai avea cinci frați, Drăghici, Șerban, Konstantin, Matei și George; și el era ală pătrulea frate. Înzestrați cu inteligență și cu principii frumose, momtenite de la părinții săi, acesți frați ajunseră a căpăta pozițiuni însemnate și o popularitate lădabile în țară; și mai ales în timpul lui Antonie Vodă erau cei înți favoridi ai Cărei. Pozițiunea și rangurile ce căpătasera ne întăreșă a întăta individia și gra ambițiilor de ne atșne. O fratrie de boeri intrigandi komplotară ca să-î neară. Mai întă ei isbătiră a-î intriga pe lăngă Antonie Vodă ca să-î skoară din dregătorile lor. Kantakzenii atșne se retraseră liniștidi în familiă; dar, pentru ca să desmădă kalomniile intrigandilor, deteră în cărândă o viă dovadă: împlinindăse anii domniei lui Antonie Vodă, ei îl cămară la Konstantinople pentru ca să-î

¹⁾ Biografia Postelnikului Konstantin Kantakzen s'a scrisă mai ne-largă de fericiul în memorie istorik N. Vălesk. Vezi tomul I. din Magazinul Istoric, usblikat în 1845.

ajste a rekъnъta tronulş. Akolo însъ jokulş bani-
lorş fъkъ ka domnia sъ se dea pentrъ a doa oarb
lăi Grigorie Vodъ Ghika. Achesta, întъrbtatş de in-
triganđi mi mai alesş de Lerdeanş, karele dъpъ kъ-
dereea lăi Antonie Vodъ lъsase mъnъstirea mi veni-
se în lъme, înчepъ earъşii a persekъta familia Kan-
takъzenilorş. Mixaiş kъ trei din frađii seі, Kontan-
tinş, Matei mi George, fъrъ prinşii kiar la Konstan-
tinopole mi trimişii sъb pazъ în darъ. Nşmai Sher-
banş isbъti a skъpa mi a gъsi asilş la Moldova. Iar
Drъghicî, karele rъmъsese kъ mъmъsa în deargъ, tş
îndatъ arestatđ, mi elş împreznъ kъ toate rşdele mi
oamenii de kasъ ai familiei. Neferičita mъmъ, Po-
stelnicеasa Elena Kantakъzenş, fş înkisъ într'o Mъ-
nъstire în prada dşrerilorş celorş mai sfъşiiitoare.
Toatъ deara în adevъrş plъngea de nenoročirea a-
čestei familii nevinovate mi virtuoase; kъčii ne atşn-
че arestърile nş se fъcheaş ka astъzi, kъ skonş ko-
rekcionalş mi legalş, či în modulş čelş mai brstalş
mi mai neomenosş. Kronika zичe kъ Armaşulş čelş
mare se dşchea în toate zilele la înkisoare mi anlika
neferičidilorş Kantakъzenî tortърile čele mai infame:
îi bъtea la talpe, le vъria aче ne sşb şngii, îi spъn-
zъra de mъni mi de ničioare, mi alte asemine lami-
tъđi, kare pana de astъzi se refъzъ a le skrie.

Asemine stare de lşkrъri, astъzi s'ar pъrea nea-
semъnatъ kъ possibilitatea. Dar čela че s'ar tran-
sporta în trekъtslş dşrerosş al aчelorş timni, kъndş az-
tonomia đerilorş aчestora era nşmai ilşsorib, kъndş
tronърile lorş se okъnaş de aventърari de totş felulş,
mi kъndş Domniî se đineaş mai mълtş kъ garnisone

търчешті, — зшорѣ іші poate esulika miseriile ши tiraniile de felislă acesta.

Шербанѣ Kantakzenѣ, аззіндѣ дѣ infamiele че апѣсаѣ familia sa, пѣрѣсеште Moldova ши pleакѣ, кѣ дѣрerea ін inimѣ, а чере dreptate la strѣini. Elѣ trece la Adrianopole, знде аззise кѣ se afla Sultana'ѣ. Дѣндѣ пѣрѣнгере імпѣратѣлѣ, isbѣтеште а skoate знѣ канѣги-баша ши а-лѣ trimitе ін деарѣ шре а libera пе чеї інкимі. Сѣб ачестѣ скѣтѣ, Postelnicheasa Elena кѣ fiі ши тоатѣ familia sa trekѣ peste Дѣнѣре. Чіне poate deskrie sчenele ачеле de lakrѣмї ши de дѣшомї а мѣмеї kare ши а вѣзѣтѣ komiі дѣпѣ аша крѣдѣ despѣрѣдире ши а fraѣilorѣ kari s'a вѣзѣтѣ знѣлѣ пе altѣлѣ liberi de а se імбрѣдїша ши аші vorbi!

Grigorie Ghika, інсѣ, ши akolo зрмѣреште obiektele зреї sale. Elѣ trimitе 600 пѣнгї de banї Vizirѣлѣ кѣ kondiѣisne ka сѣ зчигѣ familia Kantakzineaskѣ. Ачеста прїимї banї, dar се мѣргинї а essila пе Шербанѣ ши пе Konstantinѣ la Kreta, лѣзѣндѣ пе мѣмѣ liberi la Konstantinopole імпрезнѣ кѣ чеї-л-алї fiї.

Mixaїѣ, дѣпѣ че ашезѣ пе мѣмѣса ін Konstantinopole, се дѣсе la четatea Babadagѣ, знде Тѣрчїї се алаѣ ін бѣтѣлїѣ кѣ Poloniї. Akolo elѣ, аззіндѣ de destitsirea лѣ Grigorie Ghika, merse la Vizirѣлѣ, ши кѣ рѣзѣминдї ілѣ індѣнлекѣ сѣ факѣ domnѣ пе Дѣка Vodѣ.

Тоатѣ familia Kantakzineaskѣ атѣнче се бѣкѣрѣ de libertatea de а се реїнтоарче ін деарѣ. Mixaїѣ Kantakzino фѣкѣ чelѣ маї kredinѣiosѣ serviѣиш лѣ Дѣка Vodѣ: elѣ ії adѣсе (анѣлѣ 1671) firma-

nălă mi semnele domniei dăpă orândueala de atâncă. Dăka Vodă îlă făcă Postelnikă; iar elă, obosită de sferinge mi de natimi sffletemti, se retrase la moșia familiei loră Mărginenii.

Sateligiă lăi Grigori Vodă Ghika mi inemiciă familiei Kantakuzino, kănoskătslă Vornikă Stroe Leșdeană, George Băleană mi ginerele seă Xrisea, kari emigraseră în Ardeală dăpă kădereă stăpănăslăi loră, isbătiră în kărândă a kăpăta amnistie delă Dăka Vodă mi a reintra în țeară. Însinândăse pe închetăslă în inima Domnăslăi, ei veniră earășii la vekăslă loră proiectă de a perde familia Kantakuzinutiloră. Măgălindă lăkomia mi izbirea de argintă natărală a lăi Dăka Vodă, încheptă a arăka diverse kalomniă asăpra celoră că nă eraă de karakterslă loră, mi mai alesă asăpra Kantakuzinutiloră kari, prin viața loră retraseră mi prin neinteresarea loră de a esploata dregătoriale păblice, însăflăă bănele de ambițiene mi de komplotări de stată, obiănișite pe atâncă.

Dăka Vodă, păsă la kale mereă de intriganți mi de kalomnatori, în kărândă zăte rekănoștința că era datoră familiei achemtia mi desprețăi venerățienea generală că țeară avea pentră Kantakuzinemi. Elă de o dată dete ordine de persekățiene. Șerbană fă rădikăteă noantea în ajănăslă Săntăslăi Nikolae de la moșia sa Dregăneștii mi trimisă în essilă la Snagovă. Zndelăă aștenta soarta tatăslăi seă. Alăi sbiriă ai lăi Leșdeană mi Băleană, se dăseră la Mărgineni mi rădikară pe Mihaălă kă fraăii seă Mateălă mi George mi pe kămnătslă loră Barbă Vistierăslă, kă ordină ka să-i dăkă la Koko-

reunți, unde eraș înkishî mai mslji din membrii acestei nșmeroase și resnektabile familii.

Înkongizrađi de sbiri armađi, și legađi kș mșnile îndrșntș ka kriminalii de karșmbii șnș karș kș patrș boi, nenorociđii Kantakșzinești se dșcheaș fșrș a ști unde și fșrș a prevedea mșntșirea de kștș în moarte. O întșmplare providenđialș. însș le veni în ajștoriș. Sbirii se îmbștarș și, oprindș se ka șș rșșfle boii, adormirș. Atșnce kșrșșșșșșș, karele era șnș lșkșitoriș din satșlș Mșrginenii, deslegș pe ștșpini și izbiđi și se devotș la ordinele lorș. Kantakșzineștii se grșbirș a profita de okașșne; lșsarș karșlș kș boii în drșmș și, lșndș de kșlșșșșșșș pe generoșlș đșranș, se kșfșndarș în pđđșrile ce kopere poalele mșndilorș Karpađi. Dșpș kșteva zile de kale șpinoașș, în kare rștșcia fșrș altș bșsolș de kștș kșrșșlș anelorș și al soarelș, ei în fine eșirș la o kșrșrșșșș. Akolo grșsindș o țermș de oi, aflarș de la pșștori kș mșntele pe kare se aflaș se nșmetutē Fșrnika și kș đine de șirșlș mșndilorș Bșचेचि; iar kșrșrșșșșșșș pe kare se aflaș le șșșșrș kș dșchea peste plașri la Brașovș. Asta era tokmai kalea ce ei o kșștaș. Neteriđii fșgitiivi, đșpș ce și-aș potolitș foamea kș merinde lșate de la pșștori, fiind kș soarele skșpștș kștrș a pșșș, se determinarș a dormi akolo.

Mixaış Kantakșzino, adormitș între frađii sei, avș peste noante vișșri pline de fericișre. Elș vșzș familia sa în anogelș mșrșrei pșmșnteshi, inkonjșratș de Xerșvimi și Serafim și de șnș noporș nșmerosș, kare bine kșvșnta virtșđile sale. Adoa zi de đimineadș, plinș de ilșsișni fșșmoașe, își fșkș kș-

ce rãgîndu-se pe D-zeu pentru soarta celorl-aii frați și a mamei sale, despre care nu știea nimic, și apoi plecă la Brașov.

Fratele său Șerban, după câteva zile de opreală la Snagov, fu transportat la Kokorești. În înkisoarea de acolo el și fratele său Konstantin, pe Barbu Fărcașan ginerele fratelui său Mixail, pe Radu Kvedeslescu ginerele fratelui său Konstantin și pe alți oameni de casă și membri ai familiei Kantakuzinici. Dintr-o zi în alta, așezându-se înaintea ușii și așteptându-se moarte; nu mai era judecată și dreptate pe timpurile acele; akuzările nu se cerea să fie întemeiate; desăvârșirile nu se făceau în numele legii. Dar în kontra așteptării lor, ei de o dată se pomeniră adăși înaintea Domnului, carele le arăta că opreala lor s'a făcută după oarecare neînțelegeră și că să se meargă pe la casele lor fără nici o grijă. Casa însă a acestei întoarceri de mână din partea Domnului, era, fără doar și poate, temerea de vre o răsbunare din partea celorl-aii frați, cari scăpaseră din ghiarele sale.

În intervalul acesta Duka Vodă, avându-se a pleca în țeara Kazailor (adeck în Polonia), spre a akompania pe Vizirul Meemet Pașa, lasă în țeară și guvernul provizoriu. Ministrul său cel mai intim kompnăuă acest guvern: George Buleanu, faimosul Levrdeanu, Xrisea Vistierul și Laskar Kăpărescu. Spre a asigură mai bine planul de a pune mână pe Kantakuzinici emigrați, Duka Vodă mijloci și felul de împănare între Ministrul său și Șerban; și-l puse și pe acesta în konsiliul de țărma să kărmăscă țeara. Afară de aceasta, Domnul

lăb pe lăngă sine ka gramatikă pe fratele loră Stolnikslă Konstantină Kantakuzino. Emigrații din Brașovă, krezăndă într'o amnestie sincheră, se întoarserebă fără nici o grije în țeară. Băleană, Lezdeană și Xrisea, atănce încheptă a se pregăti ka să pze măna pe pradele loră. Dar pănă a păsă essekta planslă, Șerbană pămintește știre de la frateseă ce akompania pe Domnslă, kă s'a dată earășă hotărire de moarte asăpra familiei loră. Frații atănce se adănară în sekretă, și konsăltăndăse, se hotăriră a părgăsi țeara.

Astfelă pe nesimțite Mihaieă kă frații și kă toate rădele sale se strekărară peste Dăne, șnde în kăzăndă trekă și Șerbană, lășăndă pe inemiciș sei deskončertăți și plini de nekăză. Akolo ei aștentăreă întoărcerea Vizirslăi, karele terminase kă șăkesă espedițienea ce făkăse. Mihaieă Kantakuzino rakontă lăi Meemet-Pașă nenorocirile familiei sale și persekătrile ce șăfere de la Dăka Vodă. Vizirslă, karele kănoștea prea bine pe Mihaieă Kantakuzino și avea o știmă partikălară nentă familia întreagă, îi zise să meargă dăpă elă la Adrianopol. Meemet-Pașă pe de o parte kompătimindă kă nenorocirile șnei familii atăt de respektabile, iar pe de alta voindă a restabili liniștea în țeara Romănească, kăgetă la o kombinăție kare pătea să măgălească ilăsișnile Romăniloră. Elă păse la kale mătarea lăi Dăka Vodă la skăzăslă Moldovei și rădikarea șăși Kantakuzenă la domnia țereș Măntenemă. Ačestă plană, înkăviindăndăse și de Șăltănlă, Vizirslă a doa zi ilă fără kănoșkăț lăi Mihaieă Kantakuzenă. Toate șansele atănce ar fi fostă nentă

acesta; nu avea poate de k'rt' s' zik' k' priime-
nte, pentr' ka s'-'i konfere domnia; dar respekti' s'
mi amorsl' ce p'arta k'rt' fratele se' chel' mai mare
mi desinteressarea generoas' ce p'arta in inima sa,
fl' indemnar' a indika Vizirsl' pe Sherban' (1679.)

Aceast' prefacere de soart' neamntat' smnl'
de fericare familia Kantakzineask'; iar n'mirea l'i
Sherban' la Domnia derei f' konsiderat' ka o no-
rochire pentr' l'k'zitorii de toate trentele, fiind' k'
virtu'ile acest' b'rbat' era' de tot' k'nosk'nte.

Indat' d'np' amezarea l'i Sherban', Mixai' Kan-
takzino l'z' pe m'm'-sa Doamna Elena mi f'k' s'uz'
peregrinag' la Loksrile chele Sfinte smre a da lazd'
mi m'ld'mire l'i D-ze' despre k'rmarea nenorochi-
rilor' ce se r'dikas' as'p'ra familiei. D'np' ce vi-
sitar' Ierusalimsl', d'np' ce se inkinar' la S'ntsl'
Morm'nt'. mi la mai m'lte Monastiri, merser' mi la
m'ntele Sinaea. Petrek'nd' o noante akolo, Doam-
na Elena av' s'uz' vis' analog' k' acela ce av'sese
Mixai' pe m'ntele B'chegisl'i. M'zma s'p'se fi'xl'i
se' visl' ei chel' d'lye; fi'xl' i' kom'nik' pe al
se', mi at'nc' se hot'r' a se zidi o M'p'nt'ire k'
n'mele Sinaea k'iar pe loksl' s'nde Mixai' Kantak-
zen' dormise in zilele sale de nenorochire.

D'np' ce s'a intors' in dearg', Mixai' Kantak-
zino akompani' pe Domnsl' Sherban' la asedisl'
Vienei (1682) s'nde Rom'ni' l'zarg' parte pe l'ng'
T'rci. N'z t'rzis' d'np' aceasta, fragii Kantakzi-
neshi av'z' a implini o sakr' datorit', immorm'nta-
tarea m'mei lor' kare m'rise.

Mixai' Kantakzino ajst' k' religiositate pe fra-
tele se' la m'ng'berea derei mi la imb'nt'urile de

kare avea nevoie pe atunci; astfel, multe generații au memorizat zilele lui Șerban Ș Kantakuzenș ca un secol de aur. Atât în cele din urmă cât și în cele din afară, Șerban Ș Kantakuzenș se arată în adevărul Românș, și, desbrăcându-se de principiile kosmopolitismului (de care puținii oameni de origine străină se lepedă), el și dete cele mai demne probe de devotament către patria adoptivă a prinților săi. Acest Ș Domnș a fondat cea întâi școală publică elinească în Băkrești; el și a înființat cea întâi fabrică de postav la Afșmaș; el și a fondat și mănăstirea Kotroeni, pe care, pentru memoria mamei sale, o dedică Sfintelor Lokșii. Pentru la acest Ș Domnș se vede că s'a respectat articolulș vechilor noastre capitulații în privirea tribuțului dărit către Turci; el și n'a voit să se supună ordinelorș ce-i veni de a-l trimite la Konstantinopol, ci a dăruit a-l da în deapă în primirea trimisilorș turcești.

Că toate că încă înainte de Șerban Ș Vođ, Turcii își însușiseră dreptulș de a skimba domniile țerilorș române la fie-care trei ani, dar, pentru respectulș și considerățiunea ce impunea omulș acesta, îl lăsară a domni nesăbratș până la moarte (1689.)

După moartea lui Șerban Ș Kantakuzenș, familia aceasta se cheră a întemeia dreptulș de săchiesisne al tronului și a urca la tronș pe fiulș răposatuluiș Domnș. Dar în acele timpuri grele, boerii jădecară că fiulș seș era prea june pentru că să poată purta sarcina domniei. Ei aleasă pe un nepotș de soră al lorș, Logofătulș Konstantinș Brăn-

koveanz ce partea mi nemele de Bassarabș dăpъ so-
dia sa ce era fiikъ adoptivъ a Domnștși Matei Bas-
sarabș. Dar aचेastъ alegere, de mi nemeritъ mi a-
plaxdatъ de deargъ, nș impъkъ sșscentibilitъjile nș-
ternicei familii Kantakszineuti.

Dintrș nъtși o mare rъchealъ mi indiferindъ Kan-
takșzenii arъtarъ kъtrъ noșlș Domnș; se retraserъ
mai tođi în viadъ privatъ pe la momiile lorș. Mi-
xaiș Kantakșzenș se anșkъ de realizatș vislș seș,
prekșmș promisese mъmei sale la mъntele Sinaea.
Elș fъkș, pe mъntele Fъrnika, Mъnșstirea Sinaea ce
se vede astъzi, pe care o terminъ la anșlș 1695 mi
o dotъ kș mai mșlte momii, konsakrând-o pentru
asilș emigradilorș în timpșri de nenorociri. Asta e-
ra filosofia mi virtștea sekolșlș de atșnșe.

Nș tъrziș însъ kestisnea tronșlș mi ambiciș-
nile personali se resklarъ în inimele Kantakșzenilorș.
Renegândș principiile lorș patriarkali de devotamentș
kъtrъ deargъ, ei sъparъ temelile tronșlș lși Brъn-
koveanz. Mixaiș fș întrș aचेasta instrșmentșlș. çelș
mai energikș. Stefanș, fiilș lși Șerbanș Vodъ
Kantakșzenș se sși pe rșinele tronșlș lși Brъnko-
veanz (1714). În timpșlș domniei aचेstșia, Mixaiș
Kantakșzenș, sure a-mi zșșra mъstrarea de kșgetș
pentrș peirea familiei Brъnkovenuti la care-lș în-
pinsesē ambicișnea cea orbitoare, zidi Mъnșstirea
Koldei din Bkșșrenti, în care organizъ çelș întъiș
șpitalș în deara Romъneaskъ.

Șnș anș mi noș lșni dinș domnia lși Stefanș
Kantakșzenș, mi rъșulștirea providentialъ veni pe
kanșlș seș. Poarta ilș deklarъ de *Хайнъ*, saș tъ-
dъtoriș, fiindș kș-lș simđise korespъnzândșse kș kșr-

dile Austriei și Rusiei, kă kare ea se afla în răsboiș, și, adskândslă la Konstantinopole împreună kă znikăslă seș Mixaiș, pedensi pe amândoi kă țereea kapetelorș.

Eată istoria fndrrei Monastirei Sinaea și biografia fndatorslă seș, karele dăpă toate probabilitățile se vede kă a fostș zniș btrbatș kă mare kapacitate și energic. Slăbiciunile kare aș kăprinsș sșfletslă seș celș virtuosș kătră btrănege, ambidigena sa de a-și rădika familia, kramele kare aचेasta l'a împinsș de a komite kătră familia Brănkoveanșlă, se intergș înaintea posteritădei kare vede Sinaea și Kolgea, aचेeste doș monșminte țe aș rămasș de la nșmele seș.

Monastirea Sinaea însă nă poartă nșmaș sșvenirele omșlă țe a fndat'ora. Mșrii seș aș fostș predestinată a vedea înkă mșlte șcene memorabile în trekăslă celș dșrerosș țe aș prechedatș zilele noastre. La 1788 aचेastă Monastire, okșpată de omșirile Austriace țe eraș în lăptă kă Tșrchiș, servi de țețate. Domnșlă derei Romănești, Mavrogeni, o lăș prin assaltș kă mșltă vșrsare de sșnge.

Dar șcena țeă maș dramatikă țe vșzră lășrile aचेștei Monastiri, fș în timnșlă evenimentelorș de la 1802. Rebelișnea lăș Pasvantogla, kare de maș mșldi ani sgădșea imperișlă otomanș, se întinsese, kă toate terorele sale, și asșpra pământslă derei Romănești. Maș mșldi Domni fșră detronată și maș mșldi Pașii deskăpădinată de kătră Poarta Otomană pentră nekapacitatea lorș de a înfrnge pe aचेșț rebelș teribilș. Dșrmșrile romăne ale Dșnșrei eraș neînčetatș kălkate de Pasvanli și kărjalii:

satele și orașele arse și jefsite; creștinii, ca femeii și ca copii, erau răpiți din vetrele lor și transportați peste Dunăre ca lași și sclavii de grămadă, să se vânzare ca să se câștige ceva mai bine. Deoarece, neavând oștile să plătească pentru pază la frontierele, era așa zicând. apăsător de omăt și terribil, care făcea acesăși ca și rebelii războiului de peste Dunăre. — În asemenea împrejurări, revoltându-se și garnizona turcă care se afla în deșert din câmpul ca să se primească lafa, Domnii de atunci (Mihail Șușu) pierdă tot echilibrul raționalității și de o dată proclamă nepăsătoare să de a mai pune frâu anarhiei, îndemnându-se pe toată lumea a răzbi. El de îndată expedii familia sa către Ardeal. După aceea tot războiul satelor despre câmp se trase la război războiului. Capitala Băneștii, se demeră în timpul de două zile mai ca tot: boeri, negustori, meseriași, se rădăcară ca tot ce părăsi la, pe lângă sine și plecară spre a trece în Ardeal; calea, în întindere de douăzeci de ore, era presărată de mlaștina poporului ca să se facă ca o țară de oi de război lașiilor. Această înfricoșată emigrăție ajunse, după două zile de osteneală, la Sinaea (16 mai, 1802) unde se opri spre a se repăsa și a mai aștepta desvoltarea împrejurărilor. Atunci în adevăr, prețurile zice și scriitorii continuând, Monastirea Sinaea pare ca este Valea războiului. Ne fiind destul de încredințate ca să poată adăposti atâtea mlaștine de popor, oamenii erau esuși la intemperii elementelor; de și era timpul de vară, dar ploile și ploile cele reci pierdă o mlaștina de copii și fide

delikate. Pe lăngă această, mișcările ce ne totuși momentuș sosia de la Băkremiți răsprindeaș terorele cele mai mari: aci se arzia kă orașușlă s'a arsă; aci se zicea kă Mitropolitulă, Domnușlă mi kădă-va boeri ce râmăseseră akolo, aș fostă tăiađi de Tărci; atănce dinetele kokuaneloră mi ale kopiloră se zikaș pănă la cheriș, în kătuș adese se înțebșnia sșnetulă klopoteloră Mănpăștirea.

Maș trebăe oare să mai zicemă în treaktă ce va despre sșvenirele eveneminteloră de la 1821 mi 1848, mi despre emigrađișnile kari s'aș strekărată ne la Sinaea? Nu; ačeste sșntă prea proasnete, mi zidăriile sale nu sșfere povestiri atăt de năginiș însemnate.

Čeaa ce nu ne pătēmă onri însă de a adăoga este starea aktuală a Monastirea. Edifičăriile vekă kadă în răină. Venităriile moniiloră sale se konfăndă în bșgetulă șnitaleloră. Sșbsidiile anșali ce se destină pentră întreginerea serviciulăș divină, a monaxiloră ce lăkșeskă akolo, mi a tratamentulăș oaspediloră, sșntă neînsemnate, mi neîndestăițătoare. Găvernulăș kată să întoarkă o privire mai măltă religioasă asșpra ačestăi așezămăntăș, măkar în respektulăș sșvenireloră sale.

—